

Ullut ataatsimiiffiusut aqqaneq tallimaat, tallimanngorneq 23. Oktober 2009.

Immikkoortoq 65

Kalaallit Nunatsinni atornerluisunut katsorsaannermut ilinniarfimmik pilersitsisoqarnissaanik
Naalackersuisut sulissuteqaqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
(Atassutip inatsisartuni ilaasortaaitai: Finn Karlsen, Siverth K. Heilmann, Knud Kristiansen)
(Siullermeerneqarnera)

Ataatsimiinnermi aqutsisoq: Finn Karlsen, Siulittaasup tulliata pingajuat, Atassut

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliata pingajuat (A)

Atassummiit siunnersuuteqartut sinnerlugit Siverth K. Heilmann saqquummiissaaq.

Siverth K. Heilmann (A)

Atornerluisuunerup ajornartorsiutai taakkulu inuiaqatigiinni kalaallini sunniutai pillugit
sammininneq piffissami matumani aatsaat taamak annertutigivoq. Atassummit naliliinerput
naapertorlugu oqallisigissallugit tunuarsimaarfigineqartarsimasut taamak ammatigisumik
oqallisigineqalernerat ajunngitsuullunilu toqqissisimanartuuvoq aammali inuttut ataasiakkaatut
inuiaqatigiittullu iliuuseqarnissamik piumasaaqatitaqarluni.

Inuiaqatigiit kalaallit unammisassanut aatsaat taamak annetutigisunut sassartussanngorpugut,
namminersorneq eqqunneqaleraluttuarpoq, aningaasarsiornikkut namminiilerusuppugut, innuttaasut
ilinniarsimassutsikkut qaffassarneqarnerat ingerlanneqarpoq, inuiaqatigiittullu
nunarsuarmioqataanerput annertusarniarlugu suliniuteqarpugut, tamakku tamarnik pipput naak
massa innuttaqassuseq eqqarsaatigalugu inuiaqatigiit mikisunnguugaluartugut.

Inuiattut nutarterinerput iluatsilluassappat, aammalu unammisassat takkuttuurtut iluatsittumik ingerlanneqarsinnaassappata inuttut ataasiakkaatut aammalu ataatsimoortutut piareersarluarsimallutalu nukissaqarluarnissarput pisariaqarpoq.

Qujanartumik Nunatsinni innuttaasut amerlanersai nammineq soqutigisat aammalu inuiaqatigiit soqutigisaat aallutissallugit nukissaqarluarput, taamaattorli aamma piviusuuvoq innuttaasut amerlasuut immikkut tapersorsorneqarnissamik aammalu katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsisuummata.

Taakku kingulliit tassarpiaapput immikkut sammineqarlutillu iliuuseqarfigineqarnissaannik Atassummit siunnersuutitsinni matumani ujartuunitsinnut pissutaasut, tassami ajornartorsiutit artorsaatillu oqaluuserissallugit tunuarsimaarfigineqartarsimagaluurtut ammasumik oqaluuserineqartalernerisa malitsigisaanik aamma ersersinneqaleriartuinnarpoq atornerluisuunermik ajornartorsiuteqarnerup annertulluinnarnera taamaammallu atornerluisuuneq akiorniarlugu immikkut iliuuseqarnissamik pisariaqartitsisoqarnera.

Oqaluuserissallugit tunuarsimaarfigineqartarsimasut tassaanerupput sumiginnaasoqarneranik eqqugaasimaneq, kinguaassiutitigut kanngutsaatsuliorfigineqarneq aammalu atornerlugaaneq, ilaqutariinni annersaanerit imigassamillu ajornartorsiuteqarneq, taakkulu malitsigisaanik inuit peroriartornerminni eqqugaasimasut namminneq arlaatigut atornerluisunngorsimasarneri.

Qujanartumik inoqaterpassuaqarpugut nukissaqarluarlutik inoqatiminnut atornerluinermik ajornartorsiuteqartunut tapersersuillutillu katsorsaasinnaarusuttunik, pissutsilli ullumikkutut itsillugit, katsorsaasinnaanermik ilinniagaqarneq aatsaat nunarput qimaqqaarlugu, tassa Danmarkimi nunaniluunniit allani ingerlanneqarsinnaasarpoq.

Atassummi isumaqarpugut, Nunatsinni katsorsaananermik ilinniarfeqalernissaanut amerlasuutigut pissutissaqarluartoq, ilaatigut tamanna pisinnaavoq ilinniarfiit pioreersut attuumassuteqartullu annertusaavigineqarnerisigut.

Takorloorparput ilinniartitaaneq inunnik isumaginninnermik aallaaveqartinneqassasoq, ilinniartitaanerlu ilisarnaateqassasoq pilersaarusionerqartassasorlu atuagarsornikkut

siammasissumik tunngaveqartumik, taamaattorli aamma Kalaallit Nunaanni katsorsaanermik ingerlataqarnermut naapertuuttumik aaqqissugaassasoq.

Katsorsaanermik ilinniarneq aqcutigalugu ilinniagaqartut piukkunnarsassapput ilaatigut siunnerfilimmik inuttut misilittagaat tunngavigalugit qaffasissumik pitsaassusilimmik atonerluisunut sullissinissaminut sakkussaqaqluurtut. Tamatuma saniatigut takorloorparput tunngaviusumik perorsaanermik, tarnip pissusiinik aammalu inoqatigiit akornanni pissutsinik ilinniartinneqassasut tamatumalu ilutigisaanik katsorsaanermi periaatsit nunani allani atorneqartut isumassarsiorfigineqartassasut takorloorparput.

Atassummut pingaaruteqarpoq matumani erseqqissassallugu Nunatsinni atonerluisunut katsorsaanermik ilinniarfeqalernissaanik periaatsimut aalajangersimasumut ilinniarfiup pituttorneqarnissaa siunnersuuteqarnitsinni siunertarinnginnatsigu, paarlattuanilli katsorsaariaatsit assigiinngitsut isumassarsiorfigalugit Nunatsinni ilinniartitaanerup inuiaqatigiinnut kalaallinut tulluarsagaanissaa siunertarigatsigu.

Siunnersuutip suliarineqarneranut atatillugu Atassummit misissoraluarparput katsorsaasussanik ilinniartitsinermut aningaasartuutaasartut ullumikkut qanoq amerlatiginersut, tamannali iluatsinngilarput, taamaattorli naatsorsuutigaarput siunnersuutip ataatsimiititaliamit suliarineqarneratigut aningaasartuutaasussat qulaajaaffigilluarneqassasut.

Taamatut tunngavilersuuteqaqluta siunnersuut Inatsisartunut suliasanngortipparput.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliaata pingajuat (A)

Qujavugut siunnersuuteqartup saqqummiineranut. Taava massakut Kultureqarnermut, Ilinniartitaanerumut, Ilisimatusarnerumut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq akissuteqassaaq, takanna.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut, Ilinniartitaanerumut, Ilisimatusarnerumut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoq (IA)

Atassutip Inatsisartunut ilaasortaatitai: Finn Karlsen, Siverth K. Heilmann aamma Knud Kristensen Kalaallit Nunatsinni atonerluisunut katsorsaanermut ilinniarfimmik

pilersitsisoqarnissaanik sulissuteqaqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuuteqarput.

Inuiaqatigiinni atornerluinernik sunilluunniit akiuiniarnermut tunngatillugu suliassarujussuaqarpugut siunnersuuteqartunit oqaatigineqartutut.

Siunnersuutip oqaasertaliornernani sumiginnaanermik, kinguaassiuutitigut kanngutsaatsuliornermik / atornerluinermik, naalliutsitsinermik, ilaqutariinni/angerlarsimaffimmi imigassamik ikiaroorartunillu atornerluinermik, pinnguaatinik pinngitsuuisinnaannginnermik il.il. Nunatsinni katsorsaasarnissaq siunertaralugu Nunatsinni atornerluisunik katsorsaasutut ilinniarfivimmik pilersitsisoqarnissaa pineqarpoq.

Tamatumunnga atatillugu Naalakkersuisut oqaatigissavaat ilinniartitaanikkut neqeroorutaareersut ilaat, alkologitugit ilinniartitaaneq imarissamigut atornerluinernik / pinngitsuuisinnaajunnaarnernik assigiinngitsunik, ass. imerajuttuunermik, pinnguarumatuujunermik, il.il. katsorsaarnermik imaqaareemat. Ilinniartitaaneq DAC-mik (danish addiction counselor) taaneqartartoq Danmarkimi pisarpoq qaammatinillu 18-inik sivilissuseqarluni.

DAC-mik ilinniartitaanermi isumaginninnermi perorsaanikkut tunngaviit tunngavigineqartarput, tamatumani ilinniartuq eqqarsartaatsimut, paasinninnermut, misigissutsimut piumassutsimullu tunngaveqarluni periuseqarneq pingaartillugu katsorsaarnermut ilanngutsinneqartarput. DAC ukiut qulit sinnerlugit Nunatsinni oqartussaasunik suleqateqarsimavoq praktikernerillu ilaatitaasut taakku marluk ilinniartunut Nunatsinneersunut tunngatillugu Nuummi Ilulissaniluunniit Qaqiffimmi pisarput.

Aammattaaq oqaatigineqassaaq perorsaaq isumaginninnermilu siunnersortitugit ilinniartitaanerni atornerluinermut- / pinngitsuuisinnaajunnaarnermut tunngasut – annerusumik minnerusumilluunniit - atuartitsinertut pikkorissartitsinertulluunniit sammisatut ilaareermata. Taamaattumik pineqartoq ilinniarfinni eqqumaffigineqareerpoq.

Kiisalu oqaatigineqassaaq Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfik isumaginninnermut tunngasuni suliniutinik pisariaqartitsinermik qulaajaasussanik suleqatigiissitanik tallimanik pilersitsisimammat. Suleqatigiissitat suliassarisaat kinguaassiuutitigut atonerluinnermut, qanitariinni timikkut tarnikkullu naalliutsitsinnermut, inuunerissaarnerannut, ilaqutariinnut sanngiitsunut, kiisalu ajornartorsiutinut pinngitsuuisinnaajunnaarutaasartunut tunngapput.

Suleqatigiissitat suliassarisaanni sumiginnaanermik, kinguaassiuutitigut pinerliinnermut/atonerluinnermut, kiisalu timikkut tarnikkullu atugarliortitsinnermut akiuiniarnermut katsorsaanernullu periarfissanik atortussanillu pitsanngorsaaneq, kiisalu piginnaasanik ineriartortitsinissamut periarfissanik pitsanngorsaaneq pillugit kaammattuuteqarnissaat siunniunneqarpoq. Taaneqartumut kingullermut tunngatillugu piginnaasaqarnerulersitsiniarnissaq siunertaralugu suleqatigiissitat ilinniarsimasunut ilinniarsimanngitsunullu ilinniartitseqqittarnernik pikkorissartitsisarnernillu sukumiinerulersitsinissamut periarfissarsiuussapput.

Suleqatigiissitat nalunaarusiaat 2009-mi oktobarip naanerani naammassineqartussaq ilinniartitaanermut tunngasuni suliniutissatut siunnersuutinik, assersuutigalugu ilinniartitaanernik pikkorissartitsinernilluunniit nutaanik imaqassaaq.

Taamaalillutik suleqatigiissitat suliarujussuarmik aallartitaqareerput siunnersuullu siammasimmat Naalakkersuisut isumaqarput taama ittumik pilersitsisinnaanermut isummertoqannginnerani kaammattuutinut inerniliussassat utaqqineqartariaqartut.

Taamaattumik oqaaseqaatit qulaani taaneqartut tunuliaqutaralugit aalajangiiffigisassatut siunnersuutip akuerineqannginnissaa Naalakkersuisut inassutigissavaat.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliata pingajuat (A)

Qujavugut Ilinniartitaanermut Naalakkersuisumut. Taavalu partiit oqaaseqartuinit ingerlassaagut, siulliulluni oqaaseqassaq Jane Petersen, Inuit Ataqatigiit.

Jane Petersen (IA)

Atassutip Kalaallit Nunatsinni katsorsaaneermik ilinniarfimmik pilersitsisoqarnissaanik Naalakkersuisut suliniuteqaqqullugit aalajangiiffigisassatut siunnersuutaat oqallisigilluassallugu Inuit Ataqtigiinnit isumaqarfigineqarpoq.

Ilumoorpormi Nunatsinni ulluinnarni inuunerput massakkullu Nunatta inissisimanagera unammillerfissaqaqimmat. Ajornartorsiutittalu ilaat soorlu kinguaassiuutitigut kanngutsaatsuliornerit, pujortarpallaarnerit, imigassartorpallaarnerit, ikiaroomartumik atuisoqarpallaarnera, ilaqtariinni timikkut tarnikkullu naalliutitsinerit, pinnguaatinik pinngitsuuisinnaannginnerit il. il. tamakkuummata inuiaqtigiittut ikioqtigiilluta tamatta anigorniagassagut.

Ilumoorportaaq inuiaqtigiinni ajornartorsiutitta oqallisigineqartuarnissaat pisariaqarmat, inuiaqtigiinnimi isummersuutigineqartut malillugit inuiaqtigiit aamma ineriartortussaammata. Inuit Ataqtigiinniit isumaqarpugut meerartatsinnut mali-gassiuilluassagutta pisariaqartoq ajornartorsiutitta millissaavigineqarnissaat, isumaqarpugullu tamanna pissasoq inuiaqtigiit oqalliseqataatillugillu aamma akissussaaqataatiinneqarnerisigut.

Ullumikkut eqqarsaatiginerulertariaqarparput meerartagut qanoq ulluinnarni inuunitsinnit isigitittarnerigut, kinguaassagummi maannamit toqqissisimanagerussappata ullumikkornit pitsaanerumik inuiaqtigiit ajornartorsiutaat millisartariaqarpagut. Tamannalu suliassaq imaannaanngitsuuvoq siammasikkamilu soorunami piffissamik aamma tiguisussaassaaq.

Atassutip Nunatsinni katsorsaasutut ilinniarfivimmik pilersitsisoqarnissaanik siunnersuutaat tusarluarnaraluarpoq, ilinniartitsinerullu inunnik isumaginninnermik aallaaveqarnissaanik isuma aamma pitsaasuvoq. Apeqqutaalersorli tassaavoq pisariaqartitsineq tamanna ilinniartitaanerit pioreersunit isumagineqariinnginnersoq imaluunniit suli atonerluisunut katsorsaasarnissaq siunertaralugu ilinniartitseqqiisarnerit annertusarneqaannassannginnerisut ?

Ullumikkut perorsaasutut Ilulissani isumaginninnermilu siunnersortitut Nuummi ilinniartitaanerit atonerluinerlut-/pinngitsuuisinnaajunnaarnermut katsorsaasarnissaq fag-itut pinngitsoorani

sammisassatut, tassalu aalajangersimasumik ilinniartitsissutigineqartussatut aamma ilaatinneqareerput.

Inuit Ataqtigiit taaneqareersuni ilinniartitsinerit pikkorissaasernerillu iluatigivagut taakkunanilu ineriartortitsiuarnissaq pitsaanerpaanik tunngavissarsiuunneqassasut aqutissiuusseqataaffigerusullutigu.

Siunnersuuteqartut kissatigisaattut soorunami pitsanngorsaajuartoqartariaqarpoq Inuit Ataqtigiinniilli maannakkut katsorsaasutut ilinniarfivimmik pilersitsisoqarnissaanut aalajangernissamut tunngavissat amigarmata siusippallaarsorivarput, tassami Naalakkersuisut akissuteqaataanni ersersinneqarpoq piffissami matumanerpiaq aamma nalilersuisitsisoqartoq aammalu suleqatigiissitalianik tallimanik pilersitsisoqareersimasoq. Suleqatigiissitanut ilaatigut ilinniarsimasunut ilinniarsimannigitsunullu ilinniartitseqqittarnernik pikkorissartitsisarnernillu sukumiinerulersitsinissamut periarfissaqarnersoq suliakkiutigineqarsimavoq, taakkulu suliaat qaammatip matumap naanerani naammassineqassapput.

Inuit Ataqtigiit isumaqarpugut suleqatigiissitat inerniliussassaata utaqqimaarneqaaq-qaartariaqartut, taamaattumillu naggataatigut siunnersuutigissavarput aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna aatsaat aappasaaneerlugu 2010-mi upernaakkut aalajangiiffigineqavissasoq.

Taamatullu oqaaseqarluta naggataatigut nalunaarutigissavarput uagut ajoriffissaqartissannginnatsigu siunnersuut manna 2010-mi upernaakkut naapeqqinnissatta tungaanut Inatsisartut Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliannut innersuunneqarallarsinnaappat.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliaata pingajuat (A)

Qujavugut Inuit Ataqtigiit oqaaseqartuannut Jane Petersenimut. Jane Petersenimut oqaaseqartoqarniarnerpa? Taamaattoqanngilaq.

Jane Petersen qutsavigissavarput.

Tullinnguutissaaq Siumut oqaaseqartussaa Malik Berthelsen. Takanna.

Malik Berthelsen (S)

Siunnersuuteqartut ilumoorput oqaramik, inuiaqatigiinni atonerluinermik sunilluunniit akiuiniarnermut tunngatillugu suliassarpassuaqartugut.

Qujanartumillu inuiaqatigiit akornanni ajornartorsiutit eqqartorneqarnissaat ukiuni makkunani paqumigineqarunnaarlutik inuiaqatigiinni eqqartorneqartalersimapput siornatigut eqqartorneqarnissaat qunugineqartarsimagaluarlutik.

Nunatsinni katsorsaavinnik marlunnik peqareerpugut Nuummi Ilulissanilu inissisimasunik. Taakkualu saniatigut illoqarfinni assigiinngitsunni kommunit katsorsaasartullu namminneq suleqatigiillutik pisariaqartitsinneq aallaavigalugu ingerlatsisartut aamma nalunngilarput. Siunnersuuteqartut Nunatsinni katsorsaasutut ilinniarfeqalernissaannik isumaat ajunngikkaluarluni, Siumumiit takujuminnaatsipparput siunnersuuteqartut sunarpiaq tunngavigalugu ilinniarfeqalernissaannik kissaateqarnerat.

Tunngavilersuutaannimi annerusumik eqqartorneqarput, Nunatta namminersulersimanera, nunarsuarmioqataaleraluttuinnarnerput aammalu Nunatta annertuunik ajornartorsiuteqarnera.

Oqaaseqaataat Siumumiit assortunngilagut. Kisianni siunnersuuteqartunit uppersarneqanngimmat ilumut Nunatsinni katsorsaasutut ilinniarfeqalernissaq ilumut qanoq pisariaqartinneqartiginersoq aammalu Nunatsinniit katsorsaasunngorniartut ilinnialertartut imaluunniit ilinnialerusukkaluarlutik tigutinngitsoortartut qanoq amerlatiginersut uagutsinnut paasisutissatut atussalugit amigaatigigatsigit, suli annerusumik paasisaqarusulluta Peqqinnissamut Ataatsimiititaliamut ingerlateqqinneqarnissaa kissaatigaarput.

Itigartiinnanginneranut tunngavioqataavoq, ippassaq Qanorooq-mi Isumaginninnermut Naalakkersuisup, Inatsisartunut Ilasortat Juliane Henningsen-ip Aleqa Hammond-illu atonerlunneqarsimasunut katsorsaaveqalernissaanut tunngasumik oqariartuutigimmagu, sulisussanik amigaatigineqartussanik pikkorissaasoqartariaqarnera pinngitsoorneqarsinnaanngitsoq.

Taamatut oqaseqarerluta siunnersuut isummerfigitinnatigu Ataatsimiititaliamut ingerlateqqinneqarnissaa siunnersuutigaarput.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliaata pingajuat (A)

Qujavugut Siumup saqqummiussisuanut Malik Berthelsenimut. Oqaaseqarniarqarsimanngimmat ingerlaannaarpoq. Tassa taamatut ingerlassaagut. Ersarilluinnaqqissaarput siunnersuutit saqqummiunneqartut.

Tullinguutissaaq Demokraatit oqaaseqartussaasat Andreas Uldum, takanna.

Andreas Uldum (D)

Qujanaq.

Siullermik Atassut ajornartorsiummik pioreersumik qanoq iliuseqarfiginiarluni aallartitsinerani nersualaarusuppara. Tassami inuiaqatigiisuusugut Kalaallit akornatsinni sumi tamani atornerluinikkut annertuunik ajornartorsiuteqarnerput takunngitsoorsinnaanngilarput. Ilaatigut atornerluinerit tassaapput imigassamik atornerluinerit, ikiaroorartunik atornerluinerit, kinguaassiuutitigut atornerluinerit, aningaasanoormillu atornerluinerit.

Soorunami atornerluinerit suogaluartulluunniit atulersimagaanni atornerluisoq kinaagaluartorluunniit katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsilersarpoq, tassa atornerluinikkut imminut inoqatilluunniit ajoqusernissaat pinngitsoorneqassappat ikiorneqartariaqarluni.

Katsorsarneqarnissarli piviusunngortinneqassappat atornerluisunngorsimasoq nammineerluni katsorsartinnissamut isumaqataallunilu akuersisariaqarpoq. Tassami atornerluisoq katsorsaanissamut piareersimanngippat katsorsaanissaq iluatsinngitsoortussaavoq.

Akerlianilli atornerluisoq katsorsarneqarnissamik kissaateqarpat piareersimappallu Demokraatiniit isumaqarpugut uagut inuiaqatigiittut atornerluisoq katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsisoq katsorsarneqarnissaanut neqeroorsinnaasariaqartugut.

Tamannalu aallaavigalugu Atassutip siunnersuutaata tunngavippiaanut inissippugut, tassa Naalakkersuisut Kalaallit-nunaanni atornerluisunik katsorsaaarnernik suliaqartut ilinniartinneqartalernissaanik pilersitsinissamik suliakkerneqassasut. Kisiannili Atassutip siunnersuuteqarneratut atornerluisut katsorsarneqarnerannik suliaqartunut ilinniartitaanernik silittumik pilersitsinissaq Demokraatinit eqqarsarnartoqartinneqarpoq.

Siulliutillugu pingaartillugulu Nunatsinni ilinniartitaanermik taamaattorpiamik ilumut pisariaqartitsinersugut apeqquserparput. Tassami soorlu assersuutigalugu ullumikkut Danmarkimi alkolog-iut ilinniarnissaq periarfissaareerpoq, Demokraatillu isumaqarput kalaaleq atornerluisoq atornerluisumit qallunaajusumit, tyskiusumit imaluunniit amerikkarmiusumit allaaneruseteqanngitsoq. Tassa allatut oqaatigalugu isumaqanngilagut ilinniartitaanerup atuagarsornertaa Kalaallit-nunaanni pinngitsoorani ingerlannissaanut pissutsit allaanerussuteqartut. Alkolog-itut ilinniartut kalaallit suliffinni sungiusartarnerat Ilulissani imaluunniit Nuummi Qaqiffinni ingerlanneqartarput.

Tamatuma saniatigut Demokraatit ilisimavaat maannakkut Naalakkersuisut ilaatigut kinguaassiuutitigut atornerluinernut kiisalu atornerlusunngortitsisartut allat pillugit suleqatigiissitat assigiinngitsut isumaginninnikkut pitsanngorsaasoqarnissaq siunertaralugu suliaasa saqqummiunneqarnissaat utaqqimaaraat. Suliat tamakkua inernerinik Naalakkersuisut saqqummiussaqaarnissaat Demokraatit utaqqivaat, tassa tamanna pereerpat suliniutit qanoq ingerlateqqinneqarnissaat pillugu ataatsimoortumik isummertoqarniassammat.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuut itigartinneqassasoq innersuutigaarput.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliaata pingajuat (A)

Qujavugut Demokraatit oqaaseqartuanut Andreas Uldumimut. Andreas Uldumimut oqaaseqarniartunik kissaatiginnittoqarpoq, tassa Naja Petersen, Atassut, takanna.

Naja Petersen (A)

Qujanaq. Demokraatit saqqummiisuanut Andreas Uldumimut apeqqutigilaarniarpara ilaatigut saqqummiussanni issuaalaasuunga “ Demokraatini isumaqarpugut uagut inuiaqatigiittut atornerluisoq katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsisoq katsorsarneqarnissaanut neqeroorsinnaasariaqartugut” tassa imatut paasinarpoq Atassutip siunnersuutaanut tassuuna aamma isumaqataasusi, taavalu Kalaallit Nunatsinni katsorsaanermut ilinniartitsisoqarsinnaaneranut tapersersueqataasusi taamatut paasivara.

Taavalu aamma saqqummiussassinni apequtigilaarniarpara issuaalaasuunga aamma “Demokraatillu isumaqarput kalaaleq atornerluisoq atornerluisumit qallunaajusumik, tyskiusumik imaluuniit ameerikkarmiusumit allaanerussuteqanngitsoq”. Uagut aamma ilisimavarput atornerluineq atornerluineruvoq.

Kisianni apequtigilaarusuppara soorunami atornerluisunngornermut ilaatigut tunuliaqutaqartarmat, peqquteqartoqartarmat inuup atukkamigut qanoq inissisimanageranut kalaallit uagut kulturerput allaavoq, isummertariaaserput allaavoq aammalu qallunaanut, tyskinut allanullu taakkartukkannut naleqqiulluta immaqa aamma allaassuteqarpugut immikkuullarissuteqarluta. Taanna qanoq itisililaarsinnaviuk paasisariaqavinnersoq? Qujanaq.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliaata pingajuat (A)

Qujavugut Naja Petersenimut taava oqaaseqartoq. Takanna.

Andreas Uldum (D)

Qujanaq. Taamatut oqarninnut tunngavigaara imigassamut atornerluisunut tunngatillugu. Imigassamik atornerluisoq sumiuugaluaruniluuniit ajornatorsiutaa assigiikkamik katsorsarneqartariaasaalu ataasiulluni ilaa assersuutigalugu tamaani Minnesotakur atorneqartarpoq Nunatsinni imigassamik ajornatorsiutillit katsorsarniaraanngamikkit.

Taava saniatigut oqaatigerusuppara una uagut qallunaat nunaanni alkologit atuariartortarneq akeqanngitsuusoq nalunnginnatsigu Nunatsinnut taanna atorluarneqarsinnaasoq isigigatsigu. Tassa imatut assersuutigalugu inuit marluinnaat alkologinngorniartarmata - ilaa akisoorujussuussagami ilinniartaaneq taamaatoq aallartissallugu.

Kisianni isumaqatigiittorujussuuvugut imaattoq ajornatorsiut Nunatsinni atornerluinernut tunngasut annertoorujussuusut taaku isumaat isumaqatigilluinnarparput ajornatorsiutaasoq soorunami.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliaata pingajuat (A)

Qujavugut. Taava Naja Petersen aamma oqaaseqaqqikkumavoq, takanna.

Naja Petersen (A)

Taamaamat apeqputigilaassavara isumaqatigiittorujussuulluta sooruna ataatsimiitaliami susassaqtumut innersuutinngikkissi?

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliata pingajuat (A)

Oqaaseqartoq takanna.

Andreas Uldum (D)

Qujanaq apeqqummut.

Tunngavilersuutissinnut ilaagami tunngaviusumik pædagogikkimik psykologimut ilinniartitaasarsinnaasut. Uagut taanna isumaqatigivallaannginnatsigu, uagut isumaqaratta inuk ammartinniraanni suliaralugu aamma sakkussaqtartariaqarput inuk matoqqinnissaa. Imatut isumaqaratta inuup eqqarsartariaasaa passunniraani pingaartorujorujussuusoq immikkut ilisimasaqarnissaq. Taamatut tunngaviusunik ilisimasaqarneq naammattutut isiginninnatsigu.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliata pingajuat (A)

Qujavugut tassalu allamik oqaaseqartoqarnianngilaq. Taamaamat Demokraatit oqaaseqartuat qutsavigissavarput Andreas Uldum.

Tullinnguulluni oqaaseqassaaq Naja Petersen, Atassut. Takanna.

Naja Petersen (A)

Siunissaq qaninnerusoq aammalu ungasinnerusoq eqqarsaatigalugit Atassummit pingaartipparput innuttaaqatitta atonerluisunngorsimasut katsorsarneqarnissaannut Nunatsinni periarfissat naammallutillu pitsaasuunissaat, taamaamat matumani siunnersuutigaarput katsorsaanermut ilinniarfimmik Nunatsinni pissutsinut naleqqussakkamik pilersitsisoqarnissaa.

Matumani aamma taamatut siunnersuuteqarnitsinni erseqqissaatigissavarput siunertatsinnut ilaamat oqaatsit aporfiginagit Nunatsinni innuttaasut katsorsaanermik suliaqalerusussinnaasut ilinniarnissaminnut periarfissaqarnerisa ineriartortinneqarnissaat aqqutissiuukkusukkatsigu.

Taamatut oqaaseqareerluta Atassummit maluginiarparput Naalakkersuisut akissuteqarnerminni ataatsimiititalianut tallimanut isumaginninnikkut sullissineq pillugu qulaajaasitsineq innersuussutigigaat. Taamatut sulisitaqarneq isumalluarnarlunilu timalimmik angusaqartoqarnissaanik kinguneqarumaartoq Atassummit qularutiginnilarput, taamaattorli neriuppugut siunnersuutitsinni siunertarput paasineqarluarluni tapersorneqassasoq.

Siunertarput siunnersuutitsinnik saqqummiussisutta erseqqissarluareermagu taamatut oqaaseqaateqarluta Atassummit inassutigissavarput siunnersuut akuersaartumik suliarineqassasoq Naalakkersuisullu kaammattorneqassasut suleqatigiissitanut taakkartorneqartunut attuumassuteqartunut siunnersuut manna ilanngullugu nalilersugassanngorlugu ingerlateqqinneqassasoq.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliata pingajuat (A)

Qujavugut Atassutip oqaaseqartuanut Naja Petersenimut. Taava Naja Petersenip saqqummiisineranut tunngatillugu Agathe Fontain, Peqqissutsimut Naalakkersuisoq oqaaseqarniarpoq.

Oqaaseqanngillatsiarnera tassa ilisimatsitissutigilaasavara oqaatigineqareersimagaluarpoq nerisassaartoq qamani uani ganngimi igaffeeqqami taqqamani nerisassaqarnerarpaat.

Taavalu aamma Kultureqarnermut Naalakkersuisup Knud Kristensenimik taammagit. Knud Kristianseniuvoq taanna naqqiissutigilaarpara.

Takanna Agathe Fontain, Peqqissutsimut Naalakkersuisoq.

Agathe Fontain, Peqqissutsimut Naalakkersuisoq (IA)

Qujanaq.

Naja Petersenimununa apeqqtigiga qulequtassinni Kalaallit Nunatsinni atornerluisunut katsorsaanermik ilinniarfimmi. Atornerluisut sunarpiaq pinerissi tassani erseqqissalaaqugaluarpara soorlu kinguaasiuutitigut atornerluisut aamma tassani eqqarsaatissinniippat?

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliata pingajuat (A)

Qujanaq. Taava oqaaseqartoq, takanna.

Naja Petersen (A)

Tassa soorlu aamma ippassaani eqqartukkatsinnut assingusorujussuuvoq, tassa kinguaasiuutitigut atornerlunneqarsimasunut katsorsaavimmik pilersitsinissami aamma soorunami taakkua immikkuullarissumik suliniutigineqarput. Uanili aamma erseqqissaatigissavarput soorunami soorlu Minnesotamodel Nunatsinni katsorsaavittut atorneqarpoq, tassa imigassamik ajornartorsiuteqartunut ikiaroorartumik ajornartorsiuteqartut aammalu ilaatigut aningaasanoorajunnermik ajornartorsiuteqartunut taanna periarfissaavoq.

Uani pivarput taamatut periarfissiisoqarnissaa Nunatsinni. Tassa kalaallit kalaallisut oqaatsitik aporfiginagit ilinniartitaasalersinnaanerit siunissami tassani angorusupparput, tassa kalaallit taakkununga katsorsaasunnorsinnaanerit uani erseqqissaatigissavara taanna pineqarmat.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliaata pingajuat (A)

Qujavugut oqaaseqartumut. Allaniq oqaaseqartoqarniingilaq. Taamaammatt Naja Petersen qutsavigissavarput.

Tullinnguulluni oqaaseqassaaq Jakob Skade, Kattusseqatigiit Partiiat. Takanna.

Jakob Skade (KP)

Qujanaq.

Kattusseqatigiit Partiianiik imaattumik oqaaseqarfigissavarput.

Siunnersuuteqartut Atassutip Inatsartuni ilaasortaataasa siunnersuutaat tunngaviatigut isumaqatigaarput.

Siunnersuummi ajornartorsiutinik assigiinngitsunik imaqartinneqartumi kattorsaasoqarsinnaanera tunngavilersorneqarsimanera ersarippoq.

Ullumikkut pilersaarutigineqartuni ersarippoq inuttaasunut ajornartorsiuteqartunut Naalakkersuisut atornerluisarnernut assigiinngitsunut suliniarnissaminnut siunniussaqaarsimanerat alloriarfiusussaavoq annertuumik.

Tamannalu tunngavigalugu Kattusseqatigiit Partiiianiik tunngavilersuutigissallugit taarusuppagut illoqarfinni assigiingitsuni katsorsaaviusartut pigineqareersut atorluarneqarsinnaanerat inassutigerusunnarluni.

Aammalu inuit inoqatiminnut ikiuuterusullutik kattorsaavinni praktikernerminni ilaatinneqartut assut nuannaarutissaammata, tamatumalu ilanngullugu eqqaarusunnarpoq suleqatigiissitat nalunaarussiaat timikkut tarnikkullu atugarliortitsinermi akiuniarnermi ingerlariaqqinnissaq siunertaralugu ilinniartitsisinnaaneq ingerlanneqalermat.

Nalakkersuisut erseqqissaatigisimasaanni pinngitsuuisinnaajunnaarnermik oqaasertalik, tassalu imigassamik annertuumik atuisunut iluaqutaaneri uppernartoqalereersimanera katsorsaaviit inassutigineqartut oqaatigineqartut pitsasumik nalilertariaqarmata.

Kiisalu oqaatigisallugu pingaaruteqarpoq Isumaginninnermut Naaalakkersuisoqarfik isumaginninnermut tunngasumik suliniutinik pisariaqartitsinermik qulaajaasussanik pilersitsisimammat.

Kattusseqatigiit Partiiianiik taama oqaaseqarlunga siunnersuut itigartillugu nalunaarutigaa.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliaata pingajuat (A)

Qujavugut Kattusseqatigiit Partiiata saqqummiisanut Jakob Skademut. Jakob Skademut oqaaseqartoqarniannigilaq, taamaammat qutsavigissavarput Jakob Skade.

Taava siunnersuuteqartut sinnerlugit saqqummiisoq oqaaseqassaaq Siverth K. Heilmann.

Siverth K. Heilmann (A)

Qujanaq.

Atassutip gruppiata saqqummiussineranut atatillugu Naalakkersuisut aammalu partiit oqaaseqartuinut tamanut qujavugut qujavunga.

Naalakkersuisunut ilaasortap akissutaa Atassutip gruppianinngaaniit saqqummiussatsinnut tunngatillugu isumaqarpunga itigartitsivissortoqarani, taammaattorlu suleqatigiissitamik pilersitsisoqarnissaanik suliaqartoqarnera aammalu sulisitsisoqarnera Atassutip oqaaseqartuata uunga saqqummiisutut aamma tapersorsorparput. Tassa utaqqisinnaavarput.

Atassutip oqariartuutaa imaannaangitsuusoq taannalu assortussutigineqarsinnaangilaq tamatta pisunut atonerluinernut tunngassuteqartut eqqumaffiginnilluta suliniutiguartariaqarpavut, taanna isumaqarpunga aamma partiit tamarmik oqariartuuteqarnerannut ersarilluinnartoq.

Taamaammat Inuit Ataqatigiit oqaaseqartuata upernaamut aappasaanernissaanut ataatsimiititaliamillu suliarineqarnissaanut oqarnerat Atassutip gruppiani oqaaseqartutut massakkut imaluuniit saqqummiisutut nuannaarutigaa taamatut oqarnerit aammalu isumaqatigalugu.

Taamaappoq aamma paasisinnaasara malillugu Siumut oqaaseqartuata ataatsimiititaliamut ingerlatinneqarnissaa taanna pingaarnepaavoq, aamma nalunngilarput Inuit Ataqatigiit aammalu partiininngaaniit allaninngaaniit oqaatigineqartoq Ilulissani Nuummilu perorsaarnermik ilinniarfeqartoq, aammalu tamakkuninnga tunngasuteqartut ilinniarnermut atatillugu ilinniarnermi tamakkua suliarineqartartut imaluuniit pikkorissaatigineqartartut.

Kisianni tassa nuannaarutigaarput aamma Siumup oqaaseqartuata Malik Berthelsenip ataatsimiititaliamut ingerlatinneqarnissaa aammalu isussuukkatta paasivara upernaamut ataatsimiititaliamut nanginneqarnissaa ajorinngikkaat.

Demokraatit tapersersuisorujussuupput imaluuniit saqqummiutatsinnut amerlasuutigut tapersersuipput, kisianni naggasiillutik itigartitsillutik. Aamma paaseqqissaanngilarput taakkua erseqqissumik oqarnerut ataatsimiititaliami inassuteqarunangillat, kisianni naatsorsuutigaara uani amerlanerussuteqartut amerlanerussuteqarluartut ataatsimiititaliamut ingerlatissammassuk Demokraatit aamma peqataaginnassasut. Kisianni oqaatigisassinnut qujanaq.

Taava Atassut tamakkiisumik isumaqataammat nuannaarutigaa, aammalu susasaqartut ataatsimiititaliamut ingerlateqqinnissaanut qilanaarpugut suleqataaqinnissamut.

Kattusseqatigiit Partiiat qujanarujussuaq naak itigartitsigaluarlusi neriuppunga uani ajornartorsiut tamatta oqaatigeriikkatsituulli imaanaanngitsup suliareqqinnissaanut ataatsimiititaliami tamatta peqatigiilluta qulaajaanissami pitsaaqutaasinnaasut, ajoqutaasinnaasullu siunnersuutitta qanillattornissaanut iliuusissamik, ilusilersuinissamillu inimi maani oqariartuutigineqartut, Nalakkersuisullu oqariartuutigisaat minnerunngitsumillu misissuisitsinissamut taakkua utaqqineqartussat isumaqarpunga suleriaqqinnissami assortuussutiginniivillugit isumaqatigiittugut.

Taamak naatsumik eqikkaaginnarlunga oqaaseqarlungalu qujavunga.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliata pingajuat (A)

Qujanaq. Taava oqaaseqartumut tunngatillugu Jane Petersen oqaaseqarusuppoq. Takanna.

Jane Petersen (IA)

Qujanaq isumaqatigiippasittorujussuuvugut aamma nuannerpoq.

Paasisaqarusullungaana Atassutip qanoq takorluugaqarfigineraat taanna siunnerfik, paaserusuppara ilinniartitaanermik pioreersunik atuinitsigut qaffassarneqassanersoq katsorsaanermik ilinniarfik imaluuniit ilinniartitaanermut allaasumik takorluugaqarnersusi? Qanoq annertusaanissaq takorluugaqarfiginerissi paaserusuppara.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliata pingajuat (A)

Oqaaseqartoq takanna.

Siverth K. Heilmann (A)

Qujanaq apequtinnut Jane Petersen, Inuit Ataqtigiit.

Uani aallartikkatta oqariartuutigaarput namminersornermut ingerlavugut, nammineersinnaalernissatsinnik siunnerfeqarpugut, ilinniarluarsimanissaq sutigut tamatigut pingaartipparput, aammalu minnerunngitsumik atonerluisarnerup sutigulluunniit atonerluisarnerit akiorniarnerrannut naleqqussartuarnissarput, ilinniartitsinerup annertunerusumik itisilerutaasumillu pikkorissaassutigiuarneqarnissaa pingaarpoq, aammalu ilaatigut malunnarsisarpoq soorlulusooq arlaannik amigaateqalaartugut, soorlu atonerluisunut katsorsaanissamut ilinniarfimmik pilersitsisoqarnissaanik siunnersuuteqarnitsinnik, tamakku periarfissat ataatsimiititaliami misissorneqarnissaat taanna pingaartikkipput, tassa tunngavippiaa.

Siunissami namminiileriartornitsinni aammalu minnerunngitsumik kinguaassiuutitigut atonerluinermik tusartuakkagut imaannaanngitsut, oqallisigiukkagullu maani anigorniassagutsigit, suulluunniit kikkulluunniit siunnersuuteqaraluarpata, isumaqarpugut aamma uagut Atassumminngaaneersuunerput piinnanngikkaluarlugu kisianni tamakkua anigorniarnernanni paaseqatigiinnissaq siunertaralugu sulissutiguartariaqarigut.

Tassalu siunnersuutitta tunngavippiaa katsorsaavimmik ilinniarfimmik, qularnanngilaq pioreersumik tassani pilersitsisoqarsinnaanissaa aamma isumaasinnaavoq, qularnarnaviannigilaq immaqa aningaasassaaleqineq pissutigalugu nutaarsuarmik ingerlaannaq pissarsinissaq qularnartoq, kisiannili ataatsimiititaliami tamakkua partiillu oqaaseqartuisa oqaatigisaat aallaavigalugit nalilersuinissaq pingaarnepaavoq.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliaata pingajuat (A)

Qujavunga. Erseqqissaatigilaassavara isumaqatigiiffiusorujussuavoq Kattusseqatigiit, utoqqatserpunga, Demokraatit kisiisa eqqaassanngikkaanni sinneri tamarmik ataatsimiititaliamut, upernaamut, taamaattumik piffissalerujussuavoq paatsuunganartunik peqassappat taamanikkornissamut paasissutissanik pissarsinissaq. Taamaammat oqallinnerujussuarmik pilersitsinissaq naatsorsuutiginnigilara.

Uani oqaaseqarumallutik qinnuteqartut oqaaseqarteriarlugit tullianut ingerlaqqittariaqassaagut.

Taava Peqqissutsimut Naalakkersuisoq maannakkut oqaaseqarumavoq, takanna.

Agathe Fontain, Peqqissutsimut Naalakkersuisoq (IA)

Siunnersuutissinniuna tassami piumasaqaat pitsaassuseq soorunami aamma eqqarsaatigineqartarpoq ilinniagassaq sunaluunniit pilersinniaaraanni. Takorloornerissi uani ilaa, imigassamik, ikiaroomartumik taavalu ludomanimik taakkua katsorsarneqarnissaat taakkua - taanna sammiviginerorpasikkassiuk. Taava piumasaqaateqarniarpisi ilinniarfimmik?

Taanna Danmarkimi DRC-imik ilinniarsinnaaneq, taanna aallaaviginiarnernissi, imaluunniit allamik takorloornersusi, taavalu allamik ilinniagaqarsimariarluni taava taassuma, tassami ukua inummik

sullissinerummata, inunnik sullissinermik ilinniagaqarsimasoq ilinniaqqiffissaaninguna eqqarsaateqartusi? Taamaalilluni atornerluinermut imigassamik ikiaroomartumik spillenullu tamakkununga ludomaneertunullu taanna sammivik taamaalillugu, tassami ilinniarfissamik eqqarsaateqarnerusi, tassami ersernerlulaarmanuna taanna inissilluarusullugu.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliata pingajuat (A)

Qujanaq, taava oqaaseqartoq, takanna.

Siverth K. Heilmann (A)

Nalunngilara aamma uani paatsuunganangitsumik ilaatigut partiit oqaaseqartuini aamma Atassutip oqariartuutaani atornerluinermik sorparujussuit tikinneqartuarput, aamma oqaatigineqartuarput. Taamaattumik aamma Qaqiffeqarnera allatigullu ingerlasut nalunngilagut, kisianni siunnersuutitta tunngavippiaa ilaatigut uani qulequtaq atuaannarsinnaavara “Kalaallit Nunatsinni atornerluisunut katsorsaannermut ilinniarfimmik pilersitsisoqarnissaanik Naalakkersuisut sulissuteqaqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut” siunnersuuteqarpugut taamatut qulequtalerlugu.

Taamaattumik ilinniarfimmik, aap, ujartorparput pitsaanerulersinniarlugu aamma suli sulissuteqartoqarnissaa taanna ujartorlutigu, kisianni oqarpunga aatsaaginnat pioreersut ilaatigut atorlugit katsorsaavimmik pilersitsisoqarsinnaanera ammaffigaarput, taamaattumik aamma Naalakkersuisuni saqqummiisup misissuisitsinermi inerniliinissami tassani Atassutip oqaaseqartuata Naja Petersen-ip Atassutip isumaqataanerani Naalakkersuisunut tassunga saqqumiinissaannut utaqqinissaq qilanaaralugu oqaatigineqartoq. Taanna pingaerneruvoq.

Aamma qujaqqiinnassaanga partiit oqaaseqartui Atassutip tunngavilersuutaanut amerlasuutigut tapersersuimmata, naak ilaatigut itigartitsisoqaraluartoq.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliata pingajuat (A)

Qujanaq. Taava massakut Kaali Olsen, Inuit Ataqatigiit oqaaseqarnerpoq, takanna.

Kaali Olsen (IA)

Qujanaq. Uangaana takorlooruminaatsittorujussuugiga katsorsaavik qanoq ittoq takorloorneqarnerpoq. Maannakut pingasunik Nunatsinni atornerluisunut katsorsaaveqarpugut,

tassa Qaqiffiit marluk taavalu Katsorsaavik namminersortoq ataaseq. Tamarmik tunngaviatigut Minnesota-model aallavigaat.

Kisianni paasivara upernaq qinequsaarnerup nalaani Katsorsaasartup namminersortup oqaluttuarnerani una Minnesota-modelli naammagiunnaarlugu, misigalutik immaq killeqarpallaartoq periuseq, periutsinnik assigiinngitsunik massakut pikkorissartalersimallutik, periutsinillu aallaaveqarlutik. Taava siunnersuummi kissaatigineqarpoq ilinniagaq kalaallisut ingerlanneqarsinnaassasoq.

Uanga ilisimasakka naapertorlugit katsorsaariaatsit amerlasuupilorujussuupput, aammalu piunasaqaatinik qaffasissutsinik assigiinngitsunik aallaaveqarlutik. Piviusorsiorsorinngikkiga angisoorujussuarmik ilinniarfiliussanngikkutta, katsorsaariaatsit assigiinngitsut kalaallisut ingerlatissallugit, naak katsorsaanermik ilinniartitsisussagut? Suut periutsit assigiinngitsut ilinniartitsissutigineqassappata pinngitsoorsinnaassanngilarput allamiut oqaasiinik aamma atugaqarnissaq, allaat tuluttut. Piviusorsiorpa, pitsaassutsimik pitsaanerpaamik qaffasissutsimik pitsaanerpaamik ilinniarfiliussagutta kalaallisuinnaq ingerlassinnaaneraat?

Uanga taamatut isumaqanngilanga, uanga piviusorsiorsorinngilara.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliaata pingajuat (A)

Qujavugut. Tassa tamakku apeqqutit isumaqarpunga ataatsimiititaliap sulinermini taassuma tungaanut paasiniagassat, ilaa aamma uani oqartoqannginnami kalaallisuinnaq oqaasilinnik ilinniarfik pilersitsisussa, oqaatigineqarpoq oqaatsinik aporfeqannginnissaq, taanna naluara erseqqissaassutigissaneraa saqqummiussisup. Oqaaseqassavit? Takanna.

Siverth K. Heilmann (A)

Naatsunnguamik. Oqaatsinik aporfeqannginnissaq taanna pingaartipparput aamma. Uani saqqummiisut ilaanni oqaatsit assigiinngitsut atorneqarsinnaaneri ilaatigut taakkartorneqarpoq, isumaqarpunga tamakkua Kaali Olsen, soorunami kikkulluunniit siunnersuuteqartarput, siunnersuutitsinnut assingusorujussuarmik minnerunngitsumik ajornartorsiutip eqqartorneqartuarneranut, maani inimi oqaaserpassuit aninneqartarput-

Taammaattuminguna oqaatigeqqiinnassallugu aamma aqutsisutta oqaatigisaatulli, ataatsimiititaliami susassaqartumi partiit oqariartuutaat, ataguli siunnersuuterpullu Naalakkersuisullu saqqummiutissamaagaat misissuisoqareerneratigut nalilersulaartigit, taava taamanikkussamut qanoq ataatsimiititaliaq aappaagumut inerniliiumaarnera inassuteqarumaarneralu angusaqarfigissallutigu pissangassutigissavarput, aamma suleqataassaagut uagut. Qujanaq.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliata pingajuat (A)

Tassalu siunnersuuteqartoq sinnerlugu saqqummiussisoq. Allamik oqaaseqarfigineqarniannigilaq, taamaammat qutsavigissavarput, tassalu aappassaanneernissaa isumaqatigiissutigineqarpoq upernaamut Inatsisartut ataatsimiinnissaannut aatsaat aappassaanneerneqassasoq.

Taavalu ullumikkut oqaluuserisassatta kingullersaat. Utoqqatserpunga, Kultureqarnermut Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoq oqaaseqaateqassaaq naggataarutaasumik, takanna.

Mimi Karlsen, Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq (IA)

Atassummiit siunnersuummut atornerluisunut katsorsaaneermut ilinniarfimmik pilersitsisoqarnissaanik oqallinnermut aamma qujavunga. Aammalu oqaatsit kingulliit atornerqartut pillugit Atassumminngaanniit siunnersuuteqartup oqaasianik aamma paasinnippasittumik oqaaseqarneranut aamma qujallunga.

Tassa siunnersuutip, ilinniarfimmik pilersitsinissamut siunnersuutip annertoorujussuunera peqquutigalugu, aammalu massakkumut ajornartorsiutit katsorsaaneermut tunngassuteqartut, ilaqutariit ajornartorsiutigisinnaasaat Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliami qulaajarneqarmata, aammalu qanoq suleriaasissamik ittumik taakkua pilersaarusiorneqarmata, taanna utaqqimaarusussimallutigu, taamaammat uani Naalakkersuisut itigartitsineranni tunngaviusoq paasillugu oqaaseqarmat, tassaasorlu tunngaviusoq massakkumut siunnersuutip imatut isikkoqartilluni ingerlaqqissinnaannginneranut paasinnilluni.

Kisiannili oqaatigineqartuni assigiinngitsuni periarfissamik ataatsimiititaliami aamma ingerlaqqinnissaanut aamma eqqartorneqarpoq, taannalu aamma amerlanerusut taanna isumagimmassuk, aamma taanna isumalluarfigissavarput.

Uanili eqqaanngitsoorusunngilakka soorunami itisilerlugit, takorlooraanni katsorsaavimmik ilinniarfik ilumut suna aalajangersimaffigeqqissaarlugu toqqarlugu oqaatigigaanni pilersaarusiornissaa, pilersaarusiornissaanut assut oqiluallaataassammat, taamaalillunilu aamma taassuma ilinniarfimmi sumi inissinneqarsinnaanissaa aamma pilersaarusioruminarnerussalluni.

Katsorsaariaatsit assigiinngitsut nunarsuarmi atorneqartut maanilu Nunatsinni atorneqartoq aalajangersimalluinnartoq, ilumut aamma apeqqutaavoq taamaattoqqissaamik ilinniarfimmik pilersitsisoqarniarnersoq imaluunniit uagut nammineq maani ilinniarfeqarfitsinni ingerlateriikkatsinnik taamatut aallaaveqarluta ilinniartitsinermik pissanersugut.

Maani ilinniarfiutitsinni ilinniarfinni ingerlanneqareersuni inulerisuni, ilinniartitsisunngorniarfimmi aamma ilinniartitsissutigineqartarpoq atorneqartut tunngassuteqartut assigiinngitsut aammalu pikkorissarsinnaanerit tassani assigiinngitsut aamma pineqartarlutik.

Inunnik isumaginnittunngorniani siunnersunngorniarfimmilu aamma tulleriiiartunik aamma ingerlanneqartarput imigassamut aammalu allanut pinngitsuuisinnaannginnermut pikkorissarneqarsinnaanerit, aammalu inunnik perorsaavimmi aamma sammineqartarlutik, taamatuttaaq aamma Peqqissaanermut Ilinniarfimmi aamma sammineqartarlutik sumiginnaanerit, kinguaassiuutitigut atorneqartut kingunipilutsitsinerit aammalu imigassamik atorneqartarlutik imaluunniit allamik ikiaroorartumik atorneqartarlutik aamma tassani sammineqartuurtarlutik.

Taavalu aamma niviarsiannngorniat atuarfianni aamma tassuuna assigiinngitsutigut oqaloqatiginnittariaatsinik aammalu tarnip pissusaanik ikiorsiinermi aamma ilinniartitsissutigineqartarluni.

Tassa taamaalilluni ilinniarfeqarfitta iluanni assigiinngitsutigut taakkua ingerlanneqareerput, kisiannili aamma isumaqarpunga soqutiginarluinnartoq aalajangersimaffigeqqissaarsinnaagaanni suna katsorsaariaaseq, sunalu, sorlerlu, taamaalilluni ilinniarfinni aamma ingerlanneqarsinnaanera piuminassasoq, tassami takorlooruminaammat maani aamma apersuutigineqartutuut, imatut takorlooraanni ilinniarfimmik immikkoorluinnaqqissaartumik pilersitsigaanni atuartut ikittuinnannguit atuartikkaangatsigit nalunngilarput aningaasarpassuarnik atuisariaqarluta, kisiannili

inunnik suliaqartussanik ilinniartitsivinni tassani ataasiinnaappat, tassuuna periarfissaq ajornannginnerussalluni.

Taamaalillunga taakkua oqaatigineqartut ilanngullugit, aammalu siunnersuutigineqartoq ataatsimiititalianut ingerlanissaa aamma taperserlugu taamaalillugu naammassivara.

Finn Karlsen, Siulittaasup tulliata pingajuat (A)

Qujavugut Ilinniartitaanermut Naalakkersuisumut. Tassunga oqaaseqartoqarniarunangilaq, taamaattoqanngilaq aamma.

Tassa aatsaat massakkut taassuma oqaluuserineqarnera naammassivoq, amerlanerussuteqarluartullu tassa Inuit Ataqatigiit, Siumut, Atassutillu aammalu Kattusseqatigiit Partiaallu ataatsimiititaliamut upernaamut ingerlanneqarnissaa, upernaamut nanginneqarnissaa innersuussutigivaat, taava aamma tassani suliarineqassaaq ataatsimiititaliami, tassani qanoq innersuussuteqassanersut apeqqutaavoq soorunami ingerlaqqinnissaa takuneqarumaarpoq. Taamaalilluni taassuma oqaluuserineqarnera tamaanga killeqarpoq.